

Plenum

Torsdag 5.9.2024 kl. 16.01—20.28

2.2. Muntlig fråga om att få fart på den ekonomiska tillväxten (Antti Kaikkonen cent)

Muntligt spörsmål MFT 132/2024 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Nästa fråga, ledamot Kaikkonen, varsågod.

Debatt

16.49 **Antti Kaikkonen kesk:** Arvoisa puhemies! Toivotan myös keskustan puolesta oikein hyvää yrittäjän päivää. Ihmisille saadaan töitä, talous kasvaa ja Suomi nousee, kun yrittäjät pärjäävät. Päättäjien tehtävänä on rakentaa tälle olosuhteet.

Valitettavasti Suomessa kasvavat tällä hetkellä vain työttömyys, konkurssit ja kustannukset. [Ben Zyskowicz: Alku oli parempi!] Keskustan tavoite on tuplata talouskasvu, ja tässä muutamia ehdotuksia sitä kohti: Toteuttaisimme investointien verokannustimen myös pienille ja keskisuurille yrityksille. [Mauri Peltokangas: Ei sitä tyhjässä paperissa mainittu!] Verottaisimme yritysten sisälle kasvun tueksi jätettäviä voittoja kevyemmin kuin ulos jaettavia. Pitäisimme kotitalousvähennyksen ennallaan. Kannustaisimme veroporkkanalla alimman eläkeiän saavuttaneita jatkamaan töissä. Nopeuttaisimme luvitusta. Valmistelemme myös lisää ehdotuksia.

Kysyn pääministeri Orpolta: oletteko valmis harkitsemaan keskustan ratkaisuja ja ehdotuksia talouskasvun tukemiseksi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.50 **Pääministeri Petteri Orpo** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos erittäin hyvästä ja tärkeästä kysymyksestä. Talouskasvun aikaansaaminen, sen nopeuttaminen on hallituksenkin prioriteetti tällä hetkellä. Se on ehdottomasti näin. Meidän täytyy saada Suomeen investointeja, meidän täytyy saada yritykset uskomaan, että Suomessa pärjää ja Suomessa on työvoimaa ja edullista energiaa. Tämän takia me tehdään niitä uudistuksia, joita me tehdään.

Mutta on aivan selvää, että meidän täytyy keksiä ja kehittää vielä lisää. Siksi jokainen ehdotus — joka ainut ehdotus, minkä tavoitteena on tuoda lisää talouden kasvua, työllisyyttä, hyvinvointia ja ostovoimaa suomalaisille — otetaan vakavasti. [Suna Kymäläinen: Miksi leikkaatte ostovoimasta?] Tästäkin listasta jotkut olivat sellaisia, jotka ovat hallituksen valmistelussa, kuten esimerkiksi luvituksen nopeuttaminen. Me käydään kaikki ehdotukset läpi, ja me tullaan käynnistämään ihan lähiaikoina kasvutyön seuraava vaihe, jossa laajasti suomalaisilta tahoilta, myös oppositiolta, pyydetään avauksia ja ideoita, ja hyvin ennakkoluulottomastikin saa katsoa, mitä tehdään seuraavaksi. Nyt me laitetaan perustaa

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

kuntoon. Sen päälle lähdetään rakentamaan vielä parempaa talouskasvua. Tehdään yhdessä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Kaikkonen, olkaa hyvä.

16.51 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Oikein hyvä — tehdään yhdessä, ehdotuksia tarvitaan täältä ja asiantuntijoilta. On tärkeää, että saamme Suomen yhdessä nousun tielle.

Olen ymmärtänyt, että aiotte tulevassa kehysriihessä ensi vuonna linjata asioita. Mielestäni tämä tahti on turhan hidas. Ehdotan, että kiristetään tahtia, tehdään tämä valmistelu jo tänä syksynä ja tehdään politiikkalinjauksia, niin että saadaan niitä myöskin vaikuttamaan.

Sen lisäksi, että tehdään talouskasvua edistäviä päätöksiä, kannattaisi välttää semmoisia ratkaisuja, jotka hidastavat talouskasvua. Olette valitettavasti tehneet jo aika kovat korotukset arvonlisäverotukseen, ehdotatte ensi vuoden alkuun uusia korotuksia arvonlisäverotukseen, ja sitten on tämä verotuksen hyvin toimiva kotitalousvähennys, jolla on saatu kotiin palveluita, pieniä remontteja, hoito- ja hoivatyötä, siivouspalveluita ja samalla työtä monelle pienyritykselle — on erittäin onnetonta, että olette sitä leikkaamassa rajusti. Menetämme palveluita, menetämme työpaikkoja. Voitteko harkita edes tämän onnettoman veropäätöksen perumista?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.53 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin se sopeuttamisen tarve, jotta pysytään siinä aikataulussa ja linjassa, että velkaantumisen kasvu taitetaan vaalikauden loppuun mennessä, niin kuin olemme luvanneet, ja että me pysymme poissa sieltä EU:n tarkkailuluokalta, vaatii ne lisäsopeutustoimet, joita me tehtiin, ja se piti sisällään valitettavasti myöskin muun muassa sen arvonlisäveron korotuksen. Me arvioimme, että kun on pakko saada lisää verotuottoja, niin tehdään se sellaiseen paikkaan, mikä vähiten haittaa talouden kasvua ja työllisyyttä, ja siksi valitsimme tämän sinänsä tehokkaan verotoimen.

Kun alussa puhuitte siitä, että tehdään enemmän ja nopeammin, niin kannattaa perehtyä nyt kaikkiin niihin, mitä meillä on tällä hetkellä pöydällä. Valtiovarainministeri niitä jo luetteli. Siis meillä on niin suuri määrä tällä hetkellä kasvutoimia joko päätettynä tai valmistelussa tai tulossa voimaan ensi vuoden alusta, esimerkiksi tämä suurten investointien verovähennysmalli tai tk-miljardi, jota käytetään, tai itse asiassa tänään hallituksen antama paikallisen sopimisen edistäminen. [Puhemies koputtaa] Toivottavasti keskusta nyt tukee sitä. Sitä on aikanaan yhdessäkin edistetty.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Andersson, Otto.

16.54 Otto Andersson r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Salissa on käyty hyvää keskustelua tärkeistä sote-palveluista. On kuitenkin hyvä muistaa, että jos hyvinvointia halutaan jakaa lisää, niin sitä pitää myös luoda enemmän, ja siksi kasvun edistäminen on todella tärkeää.

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

Keskustalla oli hyviä esityksiä, mutta pitää myös muistaa, että jos tehdään kasvutoimia, niin ei niitten teho tule huomenna, jos ne päätetään tänään. Se kestää aina viiveellä muutama vuosi, ja siksi hallituksen kasvutoimet, jotka on jo tehty, ovat erittäin tärkeitä. [Vasemmalla: Kannattaisi osaamiseen panostaa!] EK:n mukaan vihreän siirtymän potentiaali on melkein 270 miljardia euroa, ja siksi on erittäin tärkeää, että hallitus panostaa historiallisen paljon tki:hin ja vihreän siirtymän verokannustin etenee.

Näin yrittäjän päivänä on pakko kiittää ministeri Satosta siitä, että vihdoinkin paikallisen sopimisen edistämisen lainsäädäntö etenee. Me olemme RKP:ssä sitä ajaneet jo yli 20 vuotta. Eikö ole niin, ministeri Satonen, että kun talouskasvun edistämisen keskeinen edellytys on myös se, että saamme tuottavuuden nousuun, niin tämä paikallisen sopimisen edistäminen on siinä aivan avainasemassa? [Ben Zyskowicz: Erinomainen kysymys, erinomainen vastaus!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.55 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kysyjä totesi hyvin, että RKP on ajanut tätä paikallisen sopimisen edistämistä 20 vuotta. Luulen, että täällä on aika monta muutakin puoluetta, jotka ovat ajaneet sitä todella pitkään. Monet hallitukset ovat yrittäneet asiaa edistää mutta eivät ole saaneet sitä eteenpäin. Onneksi nyt on saatu.

Aivan kuten edustaja Andersson sanoi, työn tuottavuus on siinä keskeinen asia. Me ollaan jääty työn tuottavuudessa jälkeen muista Pohjoismaista ja meihin verrattavista maista, myöskin Hollannista ja Saksasta. Me tiedetään jo siitä kokemuksesta, kun meillä on ollut järjestäytyneessä kentässä paikallista sopimista pitkään, että paikallinen sopiminen oikein toteutettuna sekä hyödyttää työnantajia ja työntekijöitä että edistää työn tuottavuutta. Ja olen täysin varma siitä, että myöskin pienemmät yritykset, jotka nyt saavat samat oikeudet — eivät vain velvollisuudet, vaan ne samat oikeudet — paikalliseen sopimiseen, pystyvät myös tekemään siellä paikallisia sopimuksia, jotka hyödyttävät työnantajaa ja työntekijöitä ja edistävät työn tuottavuutta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, olkaa hyvä.

16.56 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Arvoisa pääministeri, te varasitte budjettiriiheenne kaksi työpäivää aikaa mutta saitte työn valmiiksi päivässä. [Timo Heinonen: Säästettiin toinen! — Perussuomalaisten ryhmästä: Se on tehokkuutta!] Mielestäni sitä toista päivää ei olisi kannattanut säästää vaan olisi kannattanut käyttää se niiden kasvutoimien miettimiseen. Lisäksi olisi kannattanut käyttää se toinen päivä näiden Suomen isojen ongelmien ratkaisemiseen, kuten hyvinvointialueitten ongelmiin, joita vastaava ministeri täällä pakeni. Mutta ymmärrän toki, että hallituksen ministereillä on muutenkin, tärkeämpää, tekemistä. Teillähän on tässä syksyllä tulossa muun muassa ministereille pakollinen rasismikurssi, [Krista Kiuru: Ja nyt tuli yksi vapaapäivä!] ja varmasti kuulemme sitten eduskunnassa myös sen kurssin saldoja.

Arvoisa puhemies! Nykyiset hallituspuolueet lupasivat vaaleissa pysäyttää Suomen velkaantumisen. Aiotte ottaa ensi vuonna 12 miljardia lisää velkaa, ja tällä vaalikaudella, nyt jo, Orpo—Purra-duo on ottamassa lisää velkaa 25 miljardia, kun kolmasosa vaalikautta on takana. Kasvutoimilla olisi todella kiire, ja keskusta haluaa tuplata talouskasvun. Puhe-

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

mies, kysymykseni on: kun pitäisi ainakin minimoida ne talouskasvua haittaavat päätökset, [Puhemies koputtaa] niin onko pääministeri valmis harkitsemaan sitä, [Puhemies koputtaa] että alennettua kymmenen prosentin alvikantaa ei nostettaisi 14:ään? Te olette nyt nostamassa...

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, nyt aika on käytetty. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä. — Minuutti on kulunut, edustaja Kurvinen.

...yleisen alvin lisäksi myös sitten tätä alennettua kymppikantaa.

16.58 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kurviselle ja ehkä myöskin edustaja Kiurulle tästä hallituksen työskentelystä: Meidän hallituksella on sellainen erikoinen tapa, että me valmistaudumme näihin rihiimme viikkoja ja kuukausia. Me emme mene sinne päiväkausiksi, niin kuin jotkut hallitukset ovat tehneet, riitelemään asioista, [Naurua — Välihuutoja] vaan me teemme järjestelmällistä työtä, valmistellaan huolella, ja siksi riheen kokoonnutaan tekemään päätöksiä. Hallitus on toimintakykyinen ja päätöksentekokykyinen. Me päätimme siellä lukemattomasta määrästä kasvutoimia. Ei niitä ruveta siellä enää lisää keksimään, vaan ne ovat huolellisen valmistelun tuloksia. Niitä on tänään täällä lueteltu, ja niitä tullaan luettelemaan paljon ja tekemään paljon.

Minusta on hienoa, että keskusta, ainakin puheenjohtaja Kaikkosen suulla, on todellakin sitoutunut ja valmis tekemään esityksiä ja etsimään kasvun lähteitä. Nimenomaan tällä positiivisella asenteella, että tehdään yhdessä näitä asioita, saadaan paremmin aikaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Östman, olkaa hyvä.

16.59 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin, tänään vietämme valtakunnallista yrittäjän päivää.

Företagardagen är ju en dag som varje företagare har förtjänat.

Suomi tarvitsee talouskasvua ja työllisyyttä, ja talouskasvuahan syntyy, jos meillä on menestyviä yrityksiä.

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä on myös pitkään esittänyt, että mikro- ja pienyrityksille tulee saada oikeudet paikalliseen sopimiseen. Siksi kiitän ministeri Satosta tästä lakiesityksestä, jonka hän on tänään esittänyt. Suomessahan on isoja ja keskisuuria yrityksiä, jotka ovat järjestäytyneet, kun taas mikro- ja pienyritysten ääni ei tällä hetkellä kuulu missään työnantajajärjestössä, eivätkä ne ole saaneet neuvotella paikallisesti, niin kuin järjestäytyneet yritykset ovat saaneet.

Kysyn asianomaiselta ministeriltä: eikö tämä uudistus tarkoita lisää joustoja lain ja työehtosopimusten sallimissa puitteissa, kun työnantajajärjestöihin kuulumattomat yritykset pääsevät viimein hyödyntämään työehtosopimukseen liittyvät joustot, [Puhemies koputtaa] kun niitä koskevat sopimisen kiellot poistetaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Satonen, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

17.00 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Juuri näin on, ja tämä on ennen kaikkea oikeudenmukaisuuskysymys, eli kaikki työnantajat pääsevät samalle viivalle. Aivan kuten edustaja Östman kuvasi, tässä on hyvä muistaa nyt se, että tämä sopiminen tapahtuu työehtosopimusten puitteissa. Eli työehtosopimuksessa, kullakin toimialalla kun niitä tehdään, sovitaan ne raamit, joista asioista voidaan paikallisesti sopia. Jatkossa sitten myös ne pienet yritykset, jotka eivät ole järjestäytyneitä, voivat niitä samoja sopimuksia tehdä kuin ne isommat tekevät, ja se sopimus voidaan tehdä joko luottamusmiehen kanssa, jos sellainen siellä yrityksessä on, tai luottamusvaltuutetun kanssa — joissakin tilanteissa heitä voi olla jopa kaksi, mutta se on poikkeustilanne. Uskon, että tämä vie paljon eteenpäin suomalaisia työmarkkinoita ja päästään siihen, että... Siellä yritystasolla usein tiedetään, mikä on tuottavin tapa asioita järjestää, ja nyt sitä viedään eteenpäin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen. — Edustaja Kalli, olkaa hyvä.

17.01 Eeva Kalli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Keskusta jakaa hallituksen näkemyksen julkisen talouden tasapainottamisen tärkeydestä. Siitä ei ole erimielisyyttä. Ongelma on siinä, että se tapa ja toimet, joita, hallitus, esitätte ja toteutatte, eivät vain näytä toimivan. [Juho Eerola: Väärin sammutettu!] Kasvutoimissa pitäisi olla huomattavasti enemmän kunnianhimoa, ja esittämienne toimien joukossa on myös kasvun kannalta jopa erittäin haitallisia toimia. Viimeisen vuoden kuluessa jo lähes 3 500 yritystä on ajautunut konkurssiin. Se on valtava määrä — itse asiassa enemmän kuin finanssikriisin aikaan. Entä tiedätekö, miten — siis tätä taustaa vasten — jo tekemienne ja esittämienne alvikorotusten vaikutuksia yrittäjiin on arvioitu? Itse asiassa yli puolelle yrittäjistä korotus kesken vuoden on aiheuttanut ongelmia, ja erityisesti korotus on vaikeuttanut naisvaltaisten yrittäjien arkea. Eihän tämä ole se viesti, jota me nyt haluamme näin yrittäjän päivänä suomalaisille lähettää.

Sitten vielä tosiaan tämä kotitalousvähennys: [Puhemies koputtaa] Luulin, että hallituksen tarkoituksena oli vahvistaa työllisyyttä ja taloutta, mutta valitettavasti tämä vie väärään suuntaan. [Puhemies koputtaa] Kysynkin vielä kerran: arvoisa valtiovarainministeri Purra, ettekö voisi perua tätä kotitalousvähennyksen heikentämistä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, nyt aika on reilusti käytetty. — Ministeri Rydman, olkaa hyvä,

17.03 Elinkeinoministeri Wille Rydman (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mitä tulee kasvutoimiin, niin luettelen niistä muutamia: [Antti Kaikkonen: Muistakaa vastata kysymykseen!] Hallitus on tekemässä suurten teollisten investointien verokannusteen, joka houkuttelee nimenomaisesti investointeja Suomeen. Lisäksi meillä on 400 miljoonan euron teollisuuspoliittinen varaus, jossa tukimuotoisella politiikalla houkuttelemme vähän pienimuotoisempia investointeja Suomeen. Me olemme vieneet jo ison joukon työmarkkinauudistuksia läpi, jotka parantavat meidän kilpailukykyämme ja pienten yritysten asemaa, työllistämisen kannusteita parantaen ja näin edelleen. Me tehdään pitkän tähtäimen kasvutoimenpiteitä muun muassa merkittäville panostuksilla tutkimukseen, kehitykseen ja innovointiin, mikä tukee meidän pitkän tähtäimen kasvuamme. [Suna Kymäläinen: Miten se kotitalousvähennys ja alvin korotus?] Me teemme ison infrapaketin, jolla

Punkt i protokollet PR 80/2024 rd

tuetaan niin ikään kasvua. Meillä on kasvutoimenpiteitä vaikka mihin. Lisäksi me teemme uudenlaista teollisuuspolitiikkaa, jossa kotimaista omistajuutta vahvistetaan. Me nimenomaisesti panostamme kasvuun.

Mitä tulee tähän veronkorotukseen, niin kannattaa muistaa, että keskustan omassa julkistetussa vaihtoehdossa korotettiin yleistä arvonlisäverokantaa 24 prosenttiin. [Puhemies koputtaa] Hallituksen linja on 24,5. [Välihuutoja keskeltä ja vasemmalta] Siinä on vain 0,5 prosentin ero. [Puhemies koputtaa] Se tuskin on erityisen merkittävä ero. [Välihuutoja]

Frågan slutbehandlad.

Riksdagen avslutade den muntliga frågestunden.

Talman Jussi Halla-aho: Vi går vidare till övriga ärenden på dagordningen.